

Lesing 1

Die Wêreld van die Nuwe Testament

Die Sinoptiese Evangelies: Die Lewe van Christus

Memoriseer Matteus 5:48; Markus 10:45; Lukas 19:10.

Wees julle dan volmaak soos julle Vader in die hemele volmaak is.”
(Mat.5:48) (Koning)

“Want die Seun van die mens het ook nie gekom om gedien te word nie,
maar om te dien en sy lewe te gee as ‘n losprys vir baie.” (Mark.10:45)
(Dienskneg)

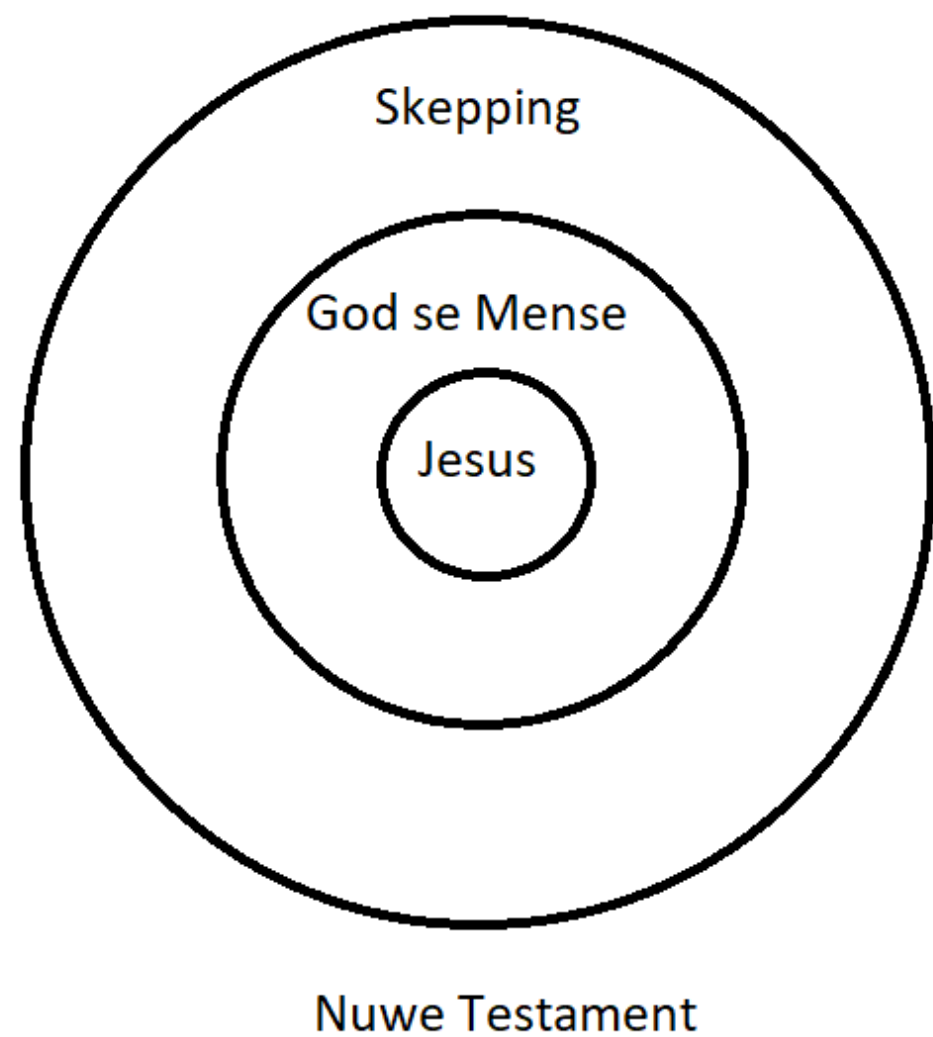
“Want die Seun van die mens het gekom om te soek en te red wat verlore
was.” (Luk 19:10) (Kalf/os)

Johannes (Arend)

Nuwe Testament in 'n neutedop

Die Nuwe Testament

- Christus is die vervulling van belofte van die Ou Testament
- Die effek daarvan is die redding van God se volk.
- Die uiteinde van God se verlossing is die vernuwing van die hele skepping.

Die Nuwe Testament bestaan uit 27 boeke.

Die eerste 5 is historiese boeke:

- Mattheus, Markus, Lukas en Johannes wat die verhaal van Jesus vertel.
- Handeling wat die verhaal van die eerste kerk na Jesus se Hemelvaart vertel.

21 sendbriewe wat boodskappe en leringe aan gemeentes en individue bevat

- 13 deur Paulus, Sy briewe word in die Nuwe Testament van die langste na die kortste georden – eers briewe aan kerke en dan briewe aan individue.
- Die volgende 8 deur ander skrywers.

Laastens 'n boek oor die toekoms - Openbaring.

Jesus Christus

- Die verlosser wat God in die Ou Testament belowe het.
- Hy is God wat in die vlees gekom het.
- Die enigste Seun, Jesus, het die Vader volmaak vertoon, sodat God se volk Hom kon ken en van hulle sondes verlos kon word.
- In die Nuwe Testament is Christus die middelpunt van die Nuwe Testament.

Historiese boeke

1. Mattheus Jesus as Leeu van Juda
2. Markus Jesus lydende dienaar
3. Lukas Jesus seun van die mens
4. Jesus is die seun van God
5. Handeling formasie van die kerk, handeling dissipels en die Heilige Gees

Sendbriewe van Paulus

6. Romeine stellings van Christelike dogma in die NT
7. 1 Korintiërs orde in die kerk
8. 2 Korintiërs orde in die kerk
9. Galasiërs onderskei tussen wet en die genade (die boek van die reformasie)
10. Efesiërs hoë grond van die NT kerk van die hemele
11. Filippense blydschap in lyding
12. Kolossense Christus se voorrang
13. 1 Tessalonisense die misterie van die wegraping
14. 2 Tessalonisense duidelikheid om misverstande oor wegraping op te klaar
15. 1 Timoteus Pastorale advies
16. 2 Timoteus Pastorale advies
17. Titus Pastorale advies
18. Filemon Weghardloop slaaf

Joodse sendbriewe

19. Hebreërs nuwe verbond
20. Jakobus geloof gedemonstreer
21. 1 Petrus die vervolgte kerk
22. 2 Petrus die komende afval laaste tye
23. 1 Johannes die sendbrief van liefde
24. 2 Johannes die valse leraars
25. 3 Johannes die voorbereiding helpers
26. Judas bespreek die afval

Apokaliptiese boek

Openbaring - Alles wat begin het eindig in
openbaring 404 verse 800 beelde van die OT

Waarom het ons meer as een verslag van Jesus se lewe?

Geen enkele Evangelie vertel die hele verhaal van Jesus se lewe nie. Trouens, Johannes het gesê dat 'n volledige rekord al die boeke in die wêreld sou vul. Die evangelies is nie omvattende biografieë nie. In plaas daarvan het die Heilige Gees elke skrywer geïnspireer om verskillende aspekte van Jesus se bediening te beklemtoon. Saam gee die evangelies vir ons 'n veelsydige beeld van Jesus se lewe. Deur die agtergrond van elke evangelie te bestudeer, sal ons die keuse van materiaal in elke evangelie beter verstaan. Elke skrywer het 'n ander gehoor toegesprek en vir 'n ander doel geskryf.

- Matteus waarskynlik vir 'n Joodse gemeenskap geskryf is. Hy beklemtoon Jesus se vervulling van Ou Testamentiese profesieë, soos die talle profesieë oor sy geboorte. Matteus sluit vyf hoofleringsafdelings in, wat elkeen wys dat Jesus die groot profeet is wat Moses belowe het.
- Markus beskryf die apostel Petrus se herinneringe en skrywe vir die Romeine. Markus se weergawe is die kortste van al die Evangelies en dit mag die oudste wees.
- Lukas, die derde Evangelie, Skrywe aan die Griekse wereld en word soms die Evangelie van die Heidene genoem. Hy beklemtoon dat die Messias nie net vir die Joodse volk gekom het nie, maar vir al die nasies van die wêreld.
- Die vierde boek is die Johannesevangelie, wat moontlik die mees geliefde van die Evangelies is en beklemtoon dat Jesus die Messias is en dat die Messias God self is. (Joh.20:31).

- Handelinge - die oorgang is van hierdie Evangelies na die boeke oor die lewe van God se volk. In Handelinge brei die evangelie uitwaarts van Jerusalem, na Judea, Samaria deur Paulus se drie sendingreise, na die uithoeke van die wêreld.
- Die volgende 21 boeke is aan vroeë Christene geskryf oor wat dit beteken om as die spesiale verbondsvolk van God te leef in kontras met die wêreld.
- Die laaste boek (Openbaring) vertel van die finale verlossing en vernuwing van die skepping.

Die sinoptiese Evangelies

- Die eerste drie evangelies word die sinoptiese evangelies genoem.
- Sinopties – Om saam te sien

Matteus: Die Evangelie van die Koning vir die Jode

“En toe Jesus daarvandaan verder gaan, sien Hy ‘n man met die naam van Matthéüs by die tolhuis sit; en Hy sê vir hom: Volg My. En hy het opgestaan en Hom gevolg.” (Mat. 9:9)

Matteus is die outeur van die eerste evangelie. Die datum is waarskynlik iewers tussen 50 nC en 70 nC. 'n Belangrike tema in Matteus is die vervulling van profesie. Omdat Matteus nie die vervulling van Jesus se profesie oor die vernietiging van die tempel noem nie, is dit waarskynlik dat Matteus se evangelie voor 42 nC geskryf is.

Verskeie kenmerke dui daarop dat die Evangelie van Matteus hoofsaaklik aan 'n Joodse gehoor gerig was.

- ❓ Matteus verduidelik nie Joodse gebruike aan sy lesers nie.
- ❓ Matteus gebruik meer Ou Testamentiese aanhalings as die ander Evangeliste.
- ❓ Matteus gee spesiale aandag aan Jesus se vervulling van Ou-Testamentiese profesieë.
- ❓ Waar Markus en Lukas die frase "Koninkryk van God" gebruik, gebruik Matteus die ekwivalente frase "Koninkryk van die Hemel". Dit weerspieël 'n Joodse onwilligheid om die naam van God te gebruik.

Markus: Die Evangelie van die lydende dienskneg

Die Evangelie van Markus is waarskynlik vanuit Rome geskryf en is hoofsaaklik gerig aan 'n nie-Joodse gehoor.

Johannes Markus – „En Bárnabas en Saulus het van Jerusalem teruggekeer, nadat hulle hul diens vervul het, en hulle het Johannes saamgeneem, wat ook Markus genoem word.” (Hand.12:25)

Markus verduidelik dikwels Aramese uitdrukkings wat Jesus Markus is die kortste evangelie, met baie minder besonderhede as die ander evangelies. Markus is 'n evangelie van aksie, 'n eienskap wat Simon Petrus se invloed kan weerspieël. Dit is 'n reguit vertelling van die lewe en bediening van “Jesus Christus, die Seun van God.”

Markus wys dat Jesus 'n diensknegt was, maar hy toon ook Jesus se gesag as die Seun van God.

'n Romeinse leser sou van 'n goddelike heerser verwag om mag oor hierdie wêreld te toon. Mark wys daardie krag op baie maniere.

Regdeur die evangelie sluit Markus getuienisse van Jesus se godheid in:

- ☐ By die doop getuig die Vader: “U is my geliefde Seun in wie Ek ’n welbehae het.”
- ☐ Demone erken Jesus as “die Heilige van God”.
- ☐ Jesus oefen gesag uit wat aan God behoort wanneer hy sondes vergewe en aanspraak maak op gesag oor die Sabbat.
- ☐ Jesus se wonderwerke demonstreer sy gesag oor die natuur, siekte, en selfs die dood.

Lukas: Die Evangelie van die Seun van Mens

Lukas se gesag as Nuwe-Testamentiese skrywer kom uit sy verbintenis met die apostel Paulus. Lukas was 'n goed opgevoede persoon (nie-Joods), 'n dokter wat saam met Paulus gereis het en naby die einde van Paulus se lewe saam met hom was. Dele van Handeling wys Lukas se teenwoordigheid; Lukas skakel oor van “hulle” na “ons” wanneer hy skryf oor gebeure toe hy saam met Paulus was.

Gebaseer op die slot van Handeling, kan aanvaar word dat Handeling geskryf is iewers voordat Nero se vervolging in 50-60 nC begin het.

Die inhoud van Lukas se Evangelie

Lukas gee 'n aanskoulike beeld van Jesus se menswees, “volmaak maar mens”.

Lukas wys dat Jesus ten volle mens was. Hy gee 'n gedetailleerde verhaal van Jesus se geboorte. Terwyl die konsepsie bonatuurlik was, is Jesus as 'n normale baba gebore. Hy was ten volle mens.

Matteus se geslagsregister, wat hoofsaaklik aan Jode gerig is, voer Jesus se voorgeslag na Abraham na. Lukas se geslagsregister, wat aan 'n Griekse ontvanger gerig is en wat Jesus as die Seun van die mens toon, spoor Jesus se voorgeslag tot by Adam na.

Die rol van die Heilige Gees

Die Evangelie van Lukas gee baie aandag aan die rol van die Heilige Gees in die lewe van Jesus. Hierdie tema sal voortgaan in die boek Handeling, aangesien Lukas die rol van die Heilige Gees in die vroeë kerk toon.

Die rol van die Heilige Gees word regdeur Lukas gesien:

- ☐ Johannes die Doper, Elisabet en Sagaria was vervul met die Heilige Gees.
- ☐ Die Heilige Gees het op Maria gekom by die bevrugting van Jesus.
- ☐ Simeon is deur die Heilige Gees gelei.
- ☐ Die Heilige Gees het by Jesus se doop gekom.
- ☐ Die Heilige Gees het Jesus die woestyn ingelei om versoek te word.
- ☐ Die Heilige Gees was by Jesus toe hy na Galilea teruggekeer het vir bediening.
- ☐ In 'n voorafskaduwing van Pinkster het Jesus die Heilige Gees belowe aan diegene wat vra.

Johannes Evangelie

Matteus het Jesus die Koning aan 'n Joodse gehoor voorgehou en Jesus se geslagsregister deur Dawid tot by Abraham opgespoor. Markus het Jesus as die Kneg aan 'n Romeinse gehoor voorgehou en geen geslagsregister ingesluit nie. Lukas het Jesus die Seun van die mens aan 'n Griekse gehoor voorgehou en Jesus se geslagsregister na Adam, die eerste mens, opgespoor. Johannes stel Jesus die Seun van God voor en begin met wat 'n mens 'n "goddelike geslagsregister" kan noem. "In die begin was die Woord, en die Woord was by God, en die Woord was God. Hy was in die begin by God. Alle dinge het deur Hom ontstaan, en sonder Hom het nie een ding ontstaan wat ontstaan het nie." (Joh. 1:1-3).

Die eerste helfte van Johannes word dikwels die "Boek van Tekens" genoem (1-12)

In hierdie gedeelte teken Johannes sewe wonderwerke op wat Jesus se goddelike krag toon:

- ☐ Verander water in wyn (2:1-12)
- ☐ Genesing van 'n amptenaar se seun in Kapernaum (4:46-54)
- ☐ Genesing van die verlamde by Betesda (5:1-18)
- ☐ Voeding van die 5 000 (6:5-14)109
- ☐ Loop op die water (6:16-24)
- ☐ Genesing van 'n man wat blind gebore is (9:1-7)
- ☐ Wek Lasarus op uit die dood (11:1-45)

Benewens die sewe wonderwerke, teken Johannes 'n reeks uitsprake deur Jesus op wat van sy godheid getuig. Waar Markus geleenthede noem toe Jesus die dissipels verbied het om te getuig dat hy Messias was, teken Johannes geleenthede aan toe Jesus sy natuur aan ander geopenbaar het. Getuienisse wat in Johannes opgeteken is, sluit in:

- ☐ Jesus se getuienis aan Nikodemus (3:1-21)
- ☐ Jesus se getuienis aan die Samaritaanse vrou (4:1-41)112
- ☐ Jesus se getuienis nadat hy die man by Betesda genees het (5:17-18)
- ☐ Jesus se getuienis nadat hy die 5000 gevoed het (6:24-59)
- ☐ Jesus se getuienis by die Loofhuttefees (7:14-44)
- ☐ Jesus getuig “Voordat Abraham was, is Ek” (8:52-59)
- ☐ Jesus se getuienis by die Fees van Toewyding (10:22-38)

Jesus gebruik volgens Johannes in sy Evangelie sewe “Ek is” stellings wat sy identiteit verlig. Elke een daarvan dui op 'n spesifieke aspek van Sy goddelike natuur, en die meeste hiervan is gekoppel aan 'n wonderwerk of 'n belangrike leermoment vir sy dissipels. Die sewe stellings is:

- Ek is die brood van die lewe (Joh. 6:35).
- Ek is die lig vir die wêreld (Joh. 8:12).
- Ek is die deur (Joh. 10:9).
- Ek is die goeie herder (Joh. 10:11).
- Ek is die opstanding en die lewe (Joh. 11:25).
- Ek is die weg, waarheid en die lewe (Joh. 14:6).
- Ek is die ware wynstok (Joh. 15:1).